

TRONDHEIM KOMMUNE

Personaltjenesten

Veileder'n

nyhetsbrev for veiledere i Trondheim kommune

Fag- og inspirasjonsdagen for veiledere 2019

16. og 17. januar braker det løs med en ny fag- og inspirasjonsdag for veiledere. Foredragsholdere er psykologene Martin Schevik Lindberg og Mona Rekkedal-Svensson fra Enhet for psykisk helse og rus i Trondheim kommune. På fagdagen vil Martin og Mona dele tips og triks om hvordan man kan få til "den gode samtalen" med lærlingene, hvordan man kan ta opp vanskelige tema, typiske problemstillinger som angst, hverdagslige utfordringer, og motivasjon."

Avdelingsleder for helse- og oppvekstfag ved Byåsen videregående skole Sigrid Grøtte, kommer for å gi oss noen tanker om hvordan kan skole og bedrift samarbeide om å utdanne kvalifiserte lærlinger? Og ikke minst hva må til for at samarbeidet skal fungere på best mulig måte?

Vi får også besøk av **Pellegrino Riccardi**.

Han er en tverrkulturell ekspert, motivator, foredrags- holder, lærer, kommunikasjonsrådgiver og til og med verdensturnerende rockemusiker, som har brukt de siste 30 årene på å reise kloden rundt for å møte mennesker og lære ulike kulturer å kjenne. Den røde tråden i alt hans virke er å nå inn til sitt publikums hjerter og intellekt, og å hjelpe mennesker til å samarbeide og forstå hverandre bedre. Dette utgjør essensen i hans mange, internasjonale foredrag.

Et av mine mantra i livet er "Ikke kritiser det du ikke forstår!"
I min jobb hjelper jeg andre å forstå seg selv bedre, å forstå andre samt å få innsikt i det som driver og motiverer folk.
Slik lærer man å få det beste ut av seg selv og andre.

Pellegrino Riccardi

Disse dagene er delt inn for de ulike fagene, og det vil være begrensede plasser. Så det gjelder å være tidlig ute med påmelding.

Påmelding gjennom Aktivitet i Olkweb.

Olkweb

GDPR

I tråd med nytt regelverk for personvern og elektronisk oppbevaring av data (GDPR) har også Olkweb blitt sikkerhetsmessig oppgradert. Dette innebærer blant annet at vi på opplæringskontoret ikke lenger kan opprette nye passord for brukere, verken lærlinger eller veiledere.

Dersom man har trøbbel med å logge seg inn, kan man be om bistand, og vi kan sjekke opp brukernavn, telefonnummer og e-post, men vi kan ikke generere nye passord. Da må man trykke på Glemt passord og vil få dette tilsendt automatisk. Om dere har spørsmål, bare spør oss.

Det nye regelverket innebærer også at alle brukere av OLKWEB må svare på et samtykke om det som lagres der. Når denne samtykkeerklæringen er aktivert, vil den dukke opp neste gang du logger deg på. Vi jobber med å utarbeide samtykkeerklæring, og denne vil aktiveres på nyåret.

Andre OLKWEB-tips:

Innlevering, minifagprøve

- Kvartalsoppgaver og halvårsoppgaver kan nå opprettes under innlevering. På menylinjen på lærlingens startside finner dere nå en ny knapp; innleveringer. Vi ønsker at dere begynner å bruke denne når dere lager kvartals- og halvårsoppgaver til lærlingene. Trykk på innlevering- ny oppgave- velg minifagprøve. Velg vurderingskriterier, så kvartalsoppgave/halvårsoppgave.
NB: Ikke trykk på knappen "lagre som oppgavesett som ny mal" etter at oppgavene er opprettet. Da vil oppgaven lagre seg som fast mal for alle sammen. Et tips er at dere kopierer malen for skjema kvartalsoppgave/halvårsoppgave og limer direkte inn i "boksen" hvor oppgaven skal skrives. Det samme gjør lærlingen på sin besvarelse.
- Les over halvårsvurderinger, notat og kommentarer fra forrige veileder for å bli kjent med lærlingens sterke sider og hva de må jobbe mer med.
- Lærlingenes refleksjonsgrupper - vær offensiv og på tilbudssida for å hjelpe dem å få et nyttig utbytte av disse møtene.

Veilederforum

Torsdag 8.november arrangerte vi historiens første veilederforum i Trondheim kommune! Veiledere fra skoler og barnehager i Lerkendal bydel var med oss denne dagen.

Deltakerne jobbet med ulike case fra hverdagen som de hadde sendt inn på forhånd. På denne måten fikk de prioritere og jobbe med det som var mest aktuelt for dem på gruppa. Tilbakemeldingene fra deltakerne tyder på at dette er noe vi skal gjenta. Vi vet at det mange savner er tid til å snakke sammen og drøfte ulike problemstillinger i hverdagen.

Veilederforum vil videreføres også til våren. Omfang, tidsrammer og dato vil vi komme tilbake til.

Fagdager høst -18:

Bua 1.års: 17. desember halv dag

Bua 2.års: 19. november

Hea 1.års: 9. november

Hea 2.års: 18. oktober

Fagdager vår-19:

Bua 1.års: 21. januar

Bua 2.års: 25. februar

Hea 1.års: mars

Hea 2.års: mai

Klage på Fagprøver

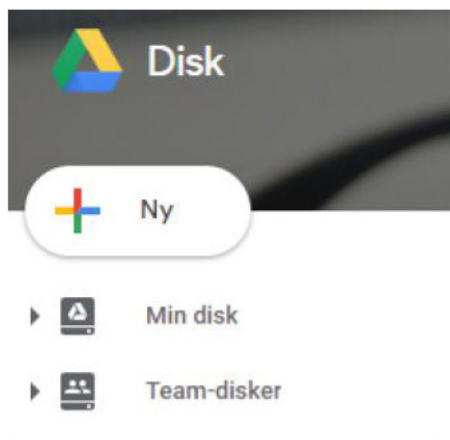
Klage på ikke bestått fagprøve sendes til fylkeskommunen. Prøvenemndsmedlemmer som har gitt karakteren ikke bestått får muligheten til å uttale seg igjen. Hvis klagen går videre fra fylkeskommunen, går den til en klagenemnd som jobber med klager for hele landet.

Der er det 3 medlemmer som uttaler seg og fatter beslutning ut i fra dokumentasjon. Dette kan ta noe tid, men det jobbes digitalt. Hele saksgangen kan ta opp til 2 - 3 mndr. og noen tilfeller noe lengre.

Maler på Dokumenter

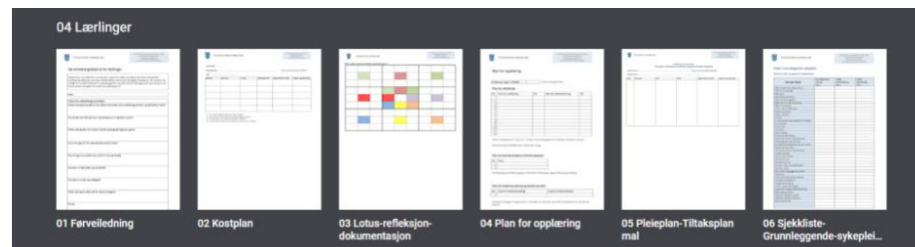
De malene som dere kjenner fra Ressurssenteret og som tidligere var i word-format er ikke lenger brukbare for de som jobber i Trondheim kommune. I google dokumenter har vi derfor laget maler som lærlinger og veileder kan bruke. De gamle malene vil fortsatt ligge i Ressurssenteret ettersom vi har lærlinger og veiledere også utenfor Trondheim kommune, som må ha adgang til disse.

Når du skal lage et nytt dokument, trykk **+Ny**:

Velg deretter **Google dokumenter**, og så **Fra en mal**.

Du finner de malene som er relevant for lærlinger under **04 Lærlinger**

En mal blir automatisk lagret på din disk, og dersom den skal legges inn på OLKWEB er det mulig å lagre den som PDF og legge den inn som vedlegg - akkurat som tidligere.

Dersom dere skal samarbeide om dokumenter, er det mulig å dele dem. Men pass på at det blir lagt inn i OLKWEB så snart de er ferdig skrevet. Gi oss beskjed dersom dere opplever at det mangler noen maler.

Utdanningsdirektorates konferanse "Arena for kvalitet i fagopplæringen 2018- Yrkesfaglærer- og instruktørkompetanse"

Flere av oss i avdeling for fagopplæring har deltatt på en to-dagers konferanse som retter seg mot alle som er involvert i fag- og yrkesopplæring. Deltakere var både sentrale myndigheter, fylkeskommunenes administrasjon, lærere, instruktører, opplæringskontor og lærebedrifter, nemnder, faglige råd og forskere. Det var ca 500 deltakere, så det var en stor konferanse med deltakere fra hele landet.

Årets hovedtema var; "Yrkesfaglærer- og instruktørkompetanse".

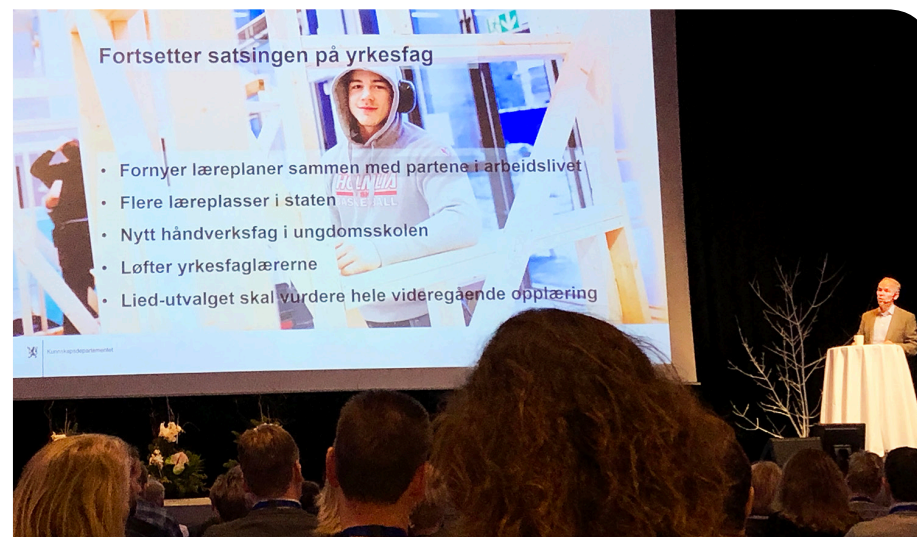
Konferansen arrangeres for fjerde gang, nå i samarbeid med en rekke aktører innen fagopplæringen i Hedmark, blant annet fylkeskommunen og Fylkesmannen.

Arbeidet med kvalitet i fagopplæringen er en kontinuerlig prosess. Utdanningsdirektoratet arbeider med mange tiltak som kan bidra i denne prosessen. Eksempler på dette er kvalitetsvurderingssystem for fagopplæringen, Lærlingundersøkelsen, Lærebedriftsundersøkelsen, Skoleporten og skole-

bidragsindikatorer. Arena for kvalitet er etablert for å skape en møteplass for de ulike aktørene i fagopplæringen. Gjennom denne arenaen ønsker de også å få synliggjort både utfordringer og muligheter vi står overfor.

En av innleiderne var **Jan Tore Sanner**, kunnskaps- og integreringsminister. Han la vekt på flere læreplasser, mer satsing på spesialisering av de enkelte fagene og faglig utvikling av instruktører og yrkesfaglærere.

Vi fikk også høre at man nå skal gå fra 8 til 10 tilbudsstrukturer og at dette trer i verk høsten 2020 på Vg1 og høsten 2021 på Vg2. Ny læreplan blir dermed gjeldende fra 2020. For oss som jobber med Vg3, vil dette gjelde fra 2022. Nye læreplanmål generelt vil bli mer fremtidsrettet, mer relevans, digital visning og ulike verktøy.

Veilederkurs og Oppfriskningskurs:

I høst har vi holdt 3 ordinære veilederkurs og et oppfriskningskurs for erfarne veiledere. Alle kursene ble fulltegnet, og vi vet at noen dessverre ikke fikk plass.

Vi vil takke for innholdsrike dager med mye engasjement og kompetanse. Vi takker også for alle tilbakemeldinger og at dere har evaluert kursdagene. Tilbakemeldingene fra dere gjør at vi kan bli enda bedre til å holde veilederkurs!

For våren arrangerer vi et ordinært 4 -dagers veilederkurs og et oppfriskningskurs. begge kursene foregår i mars.

INNHold OBLIGATORISK 4 DAGERS KURS

Onsdag 20/3-19 **DAG 1:** Opplæring i bedrift

Torsdag 21/3-19 **DAG 2:** Veileders oppgaver

Fredag 22/3-19 **DAG 3:** Veiledningsteknikker

Mandag 25/3-19 **DAG 4:** Tilpasset opplæring og erfaringsutveksling

Man må ikke nødvendigvis ha 4-dagers kurset før lærlingen kommer. F eks må man ikke delta på vårkurset hvis ny lærling kommer i august. Man kan da fint bli med på et av høstens kurs. I den første tida er det uansett viktig å bli kjent med lærlingen og bruke tid på at lærlingen setter seg inn i de nye rutinene og oppgavene 😊

(OBS! Man må ha deltatt på alle 4 dagene for å få bevis!)

OPPFRISKNINGSKURS

for veiledere som har lærlinger, men som har veilederkurs eldre en 5 år

Torsdag 14/3-19 **DAG 1:** Veileders oppgaver

Fredag 15/3-19 **DAG 2:** Veiledningsteknikker

Påmelding til alle kurs gjøres på TK-læring.

Besøk i Jerez de la Frontera, Spania

Av Inger Margrethe Moa, 27.11.18

Jeg er veileder for lærlinger i barne- og ungdomsarbeiderfaget og jobber på Jakobsli skole. I høst skulle Hanne, en av lærlingene våre, på utveksling til Jerez de la Frontera i Spania og i løpet av fire dager i november fikk jeg muligheten til å besøke henne. Hanne bor sammen med Vilde og Elin som er helsefagarbeiderlæringer, og alle tre er på utveksling gjennom Erasmus+, EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett. Trøndelag fylkeskommune tilbyr praksisopphold i Europa for lærlinger. Alle som har en lærekontrakt i Trøndelag kan søke om et slikt opphold.

Som veileder er det mulig å søke om stipend for å besøke lærlingen sin under utenlandsoppholdet. Søknaden fikk jeg innvilget, og sammen med Ingunn fra Trøndelag fylkeskommune har jeg hatt en kjempefin tur! For det første var det selvfølgelig veldig hyggelig å treffe lærlingen min igjen! Vi to rakk så vidt å bli kjent før Hanne dro til Spania 7. september, og det var fint å kunne gi henne en god klem og overbringe alle gode hilsninger fra kollegene hennes på Jakobsli skole.

Programmet disse dagene var variert og det startet med at vi møtte lærlingene til et måltid den kvelden vi kom. Lærlingene delte av sine opplevelser i Jerez de la Frontera, og de hadde mye å fortelle om! Både på skole og sykehjem opplever lærlingene meningsfulle dager og de reflekterer rundt hva som ligner på norske forhold, men også på hvilke områder praksisen i Norge og Spania har store ulikheter. De har også hatt en svært innholdsrik fritid og et par langhelger siden de dro, og både fallskjermhopping og reiser til Marokko og Portugal har stått på programmet!

De to neste dagene gikk det slag i slag. Først med besøk på sør-spansk språkskole, der lærlingene gjennomgikk fire ukers språkopplæring etter ankomst Jerez. Maria som er lederen på språkskolen er også Trøndelag fylkeskommunes kontaktperson i Jerez og bistår lærlingene på mange vis

under deres utvekslingsopphold. Maria var også den som tilrettela programmet for Ingunn og meg under vårt besøk. Maria sørger for at lærlingene finner seg til rette i Jerez og hun legger til rette for at de skal få mest mulig ut av oppholdet i byen. Jeg opplever at hun genuint bryr seg om lærlingene, og jeg tenker at det må være av stor nytte for Trøndelag fylke å samarbeide med en ressurs som Maria, som kjenner området så godt og har så stort hjerte for lærlingene som kommer!

Maria hadde fått veldig godt inntrykk av alle tre lærlingene

og når vi senere besøkte lærlingene på sine arbeidsplasser, fikk vi det samme inntrykket, at de var satt pris på av sine kolleger, og at de ble sett på som hardtarbeidende, interesserte i å lære og at de var lette å forholde seg til. Det var utrolig gøy å høre!

Hanne jobber på Tartessos skole hvor hun har tilhold i en klasse med 24 treåringer(!) Klassen har en lærer, assistent noen timer i uka og Hanne. Der var de glade for å ha Hanne i praksis! Vi var til stede i klasserommet i en periode på litt over en time, og fikk med oss slutten på en lekestund, matpakke, kort lekestund og engelsk. Jeg sitter igjen med mange inntrykk etter denne timen: Jeg blir slått av hvor mange arbeidsoppgaver denne ene læreren kommer til å sitte igjen med når Hanne drar tilbake til Norge. Begge voksne hadde hendene fulle! Med min bakgrunn fra norsk skole observerte jeg mye som jeg reagerte på,

Fra v.: Inger Margrethe Moa, Vilde Eid, Elin Stene (lærling i Orkdal kommune), Hanne Berget og Ingunn Strugstad.

Besøk i Jerez de la Frontera forts.

som for eksempel støynivået, og at barna ikke er ute i friminuttene når det er regn for ingen har med seg utstyr til det, og dermed tilbringer de fem timer hver dag innendørs.

Vi fikk også muligheten til å besøke Domusvi, det private sykehjemmet hvor Elin, lærling i Orkdal og Vilde fra Trondheim har praksis. Lærlingene tok oss med på en omvisning rundt om på senteret, og også her observerte vi at mange rutiner skiller seg fra det vi kjenner fra Norge. Lærlingene fortalte at mange av rutinene de har lært når det gjelder hygiene, ikke blir fulgt på Domusvi, og de opplever også andre holdninger når det gjelder demente og bruk av tvang. Interessant også at Elin og Vilde fortalte at det er lege til stede på sykehjemmet hele tiden, og at de eldre får dusje hver dag! Det er spennende at lærlingene får med seg erfaringer hjem som både underbygger og utfordrer metoder og holdninger de kjenner fra Norge!

Å besøke lærlingen sin og få muligheten til å se med egne øyne det den beskriver gjennom dokumentasjonen i OLKWEB er en gavepakke. Jeg blir i stand til å stille lærlingen gode spørsmål og vi kan reflektere over opplevelsene hennes, sammen.

Som utsending fra Trondheim kommune får en også et innblikk i stedet en reiser til gjennom den kulturelle delen av programmet. Jerez de la Frontera er kjent for sin sherryproduksjon, og det var veldig artig å besøke Bodegas Lustau og få omvisning hos en del av næringen som er så nært knyttet til byen og området. Katedrallignende bygninger fulle av tretønner med sherry i ulike stadier av modningsprosessen; det var nesten som å gå rundt i en spansk film! Og selvfølgelig fikk vi med oss flamenco før vi dro hjem. Jerez blir kalt flamencoens vugge, og det var lidenskap i hvert klapp

hos trioene som opptrådte på en lokal tabanca nærmere midnatt den siste kvelden.

Jeg fikk virkelig opp øynene for mulighetene som ligger i Erasmus+ og utveksling generelt, og dro hjem for å påvirke både egne barn og fremtidige lærlinger til å gripe muligheten. Tenk for en kjøttskjærerlærling fra Norge å få muligheten til å gyve løs på spanske skinker! Og for en lærling innen anleggsgartnerfaget som kan få jobbe tre måneder sør i Europa når alt er frost og tele i Norge. Og få trening i språk i tillegg! Fantastisk!

Erasmus+ peker på fordelene ved et utvekslingsopphold, og jeg er helt enig:

- Få innblikk i og yrkeserfaring fra et annet europeisk land
- Styrke fagkompetansen og lære nye måter å tenke på
- Bli kjent med et nytt land og en ny kultur
- Styrke kompetansen i fremmedspråk
- Få verdifull erfaring i livsmestring
- Få et internasjonalt nettverk faglig og privat
- Bli en attraktiv jobbsøker som fagarbeider med internasjonal kompetanse

Besøk i Odense, Danmark

Av Janne Svorkås

Veileder Janne Svorkås ved Nidarvoll skole har vært i Danmark og besøkt lærlingene Ronja og Vilde. Her skriver hun litt om sin opplevelse:

Det som var mest engasjerende med besøket, var å se ulikhetene mellom norsk og dansk skole og sfo praksis. Dette var også noe lærlingene virket veldig opptatt av. Og det dannet grunnlag for både faglige og etiske refleksjoner både for lærlingen og meg.

Det er mye ved Danmarks praksis vi med fordel kan ta med oss inn i norsk skole og sfo. De prioriterer et variert aktivitetstilbud, med høy grad av medvirkning fra barna. SFO pedagogene er også i større grad involvert i generell undervisning. De har blant annet hovedansvar for kulturfag,

naturfag og klassens time. Undervisningen drives i større grad prosjektbasert, og SFO-pedagogene deltar side om side med lærerne i planlegging, gjennomføring og evaluering. Det var dog variabelt fra skole til skole hvor mye tid som var satt av til planlegging.

En annen etisk refleksjon dukket opp over at det er liten grad av individuell tilrettelegging i dansk skole. Elever som strever med å fungere innen skolens rammer, blir henvist til egne spesialskoler. Mobbing og utestenging ble heller ikke fulgt opp med tiltak, slik vi gjør i Norge.

Vi fikk besøke to ganske så ulike skoler, når det gjelder fysisk utforming og tilbud. Den ene hadde veldig god plass. De hadde blant annet egen kjøkkenhage og utendørs skolekjøkken. Denne skolen hadde også et eget bygg, med spesielt tilrettelagt tilbud for atferdsvanskelige barn. Hadde eleven andre vansker, fantes kun tilrettelagt tilbud på en av byens spesialskoler.

Den andre skolen var mye mindre i areal, da det var en «byskole». Her hadde de «gårdsvakter» som førte tilsyn i utetiden. Det var fokus på at barna i størst mulig grad skal aktivisere hverandre, uten voksen hjelp. Hadde barn behov for hjelp, ble «ballen» gjerne spilt tilbake på hvordan de selv kunne løse problemet. Mitt inntrykk var at barna her var mer selvstendige og «kollektivt» orientert enn i Norge. Og det kan være et resultat av at de voksne ikke var like aktive i konflikthåndtering som vi er vant med i Norge. «Byskolen» hadde også et eget «callingsystem», der administrasjonen kan koble seg til hvilket som helst rom med beskjeder til elever og lærere. Oppsummert så jeg ulikheter på godt og på vondt.

Janne og lærling Ronja

Vi på avdeling for fagopplæring
vil med dette ønske dere alle en fin jul
og et godt nytt år!

Vi takker for det
gode samarbeidet og ser fram
til videre samarbeid i 2019.

